

Світлана Олександрівна БРЕДУН

студентка, Національний Юридичний Університет ім. Ярослава Мудрого

ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-4328-3231>

e-mail: svetabredun30@gmail.com

Анастасія Ігорівна ПИТОМЕЦЬ

студентка, Національний Юридичний Університет ім. Ярослава Мудрого

ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-4917-3693>

e-mail: a.i.pytomets@nlu.edu.ua

Олексій Олександрович БОЛОТОВ

студент, Національний Юридичний Університет ім. Ярослава Мудрого

ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2084-9545>

e-mail: o.o.bolotov@nlu.edu.ua

ПОДОЛАННЯ ПЕРЕШКОД НА ШЛЯХУ ВСТУПУ УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СОЮЗ

У статті висвітлено тему європейської інтеграції. Україна визначилась із вектором зовнішньої політики, поставивши за мету інтеграцію в європейський політичний, економічний, правовий простір з метою набуття членства в Європейському Союзі (ЄС). Процес розширення ЄС відкриває для України нові стратегічні перспективи та додаткові можливості поглиблення євроінтеграційної політики нашої держави. Але водночас на сучасному етапі відносин України з ЄС є багато проблем, які треба усунути для набуття членства в ЄС. У статті розглянуто шлях України до євроінтеграції, зазначили, які є критерії членства в ЄС, а також проаналізовано, які з них Україною вже виконано. Акцентовано увагу на реформах, необхідних для отримання членства в ЄС. З'ясовано перешкоди на шляху євроінтеграції України та вказали способи їх подолання.

Ключові слова: євроінтеграція, статус кандидата, Європейський Союз, Україна, критерії членства, перешкоди на шляху інтеграції, реформи

ВСТУП

Курс на інтеграцію в Європейський Союз (ЄС) є природним наслідком здобуття незалежності нашою державою. Вже багато років тому Україна висловила намір вступити до ЄС, і в період повномасштабного вторгнення на євроінтеграційному напрямі відбулися надважливі зміни – 28 лютого 2022 р. Україна подала заявку на вступ до ЄС та у 2022 р. отримала статус кандидата. Процес подальшої європейської інтеграції України сильно пришвидшився: у травні 2022 р. українська сторона передала на розгляд Європейської Комісії заповнений офіційний «опитувальник» ЄС. 17 червня 2022 р. оприлюднено позитивний відгук, і вже 23 червня 2022 р. Європейська Рада ухвалила рішення з надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС. Але водночас на території України триває повномасштабна війна, що ускладнює процес реформ. Тому у статті проаналізовано перешкоди, що виникають на шляху інтеграції України в ЄС, а також відповідність України кожному копенгагенському критерию для вступу.

МЕТА статті – аналіз критеріїв членства в ЄС та відповідність України цим критеріям, з'ясування подальших необхідних дій для отримання статусу держави-члена ЄС, виявлення перешкод на шляху євроінтеграції України.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Методологічною та інформаційною основою статті є положення оновленого законодавства України, нормативно-правова база ЄС, Висновок Європейської Комісії стосовно України від 17.06.2022 р. та праці українських науковців у цій сфері. Авторами застосовано методи аналізу та синтезу, порівняння, сис-

темного підходу, узагальнення тощо.

РЕЗУЛЬТАТИ

Кожна держава, яка відповідає певним визначеним критеріям може почати процес вступу до ЄС. Загальні правові засади набуття членства в ЄС визначаються ст. 49 Договору про ЄС, якою передбачено два основні критерії членства: географічний та політичний [1].

Також відповідно до вищезгаданої статті Європейська Рада має право розширювати або запроваджувати нові критерії. Найважливішими серед них є Копенгагенські критерії членства, що ухвалено Рішенням Європейської Ради у червні 1993 р. для держав-претендентів Центральної та Східної Європи [2]. Г.М. Немиря доцільно пропонує поділити вимоги, прописані в цьому Рішенні, на чотири групи: політичний, економічний, правовий та незалежний критерії [3].

Отже, кожна держава, яка має намір вступити до ЄС, повинна відповідати абсолютно всім критеріям членства в ЄС, зокрема і Копенгагенським.

Завдяки отриманню Україною у 2022 р. статусу кандидата утвердилися перспективи приєднання до ЄС, сформувалися вектори для подальших реформ нашої держави, будучи стимулом для вдосконалення як нашого законодавства, так і функціонування держави загалом. Тому Україна має провести низку важливих реформ.

Важливим для аналізу успіхів України на шляху європейської інтеграції є її відповідність зазначеним критеріям.

Варто розпочати з *політичного критерію*, який полягає в тому, що кожна держава, яка має намір вступити до ЄС, повинна досягти стабільності інститутів, які гарантують демократію, верховенство права, права

людини та повагу і захист меншин. Безпосередньо він передбачає забезпечення свободи парламентських і президентських виборів, а також виборів до органів місцевого самоврядування; створення та забезпечення діяльності громадських організацій та незалежних ЗМІ; прийняття законодавства та створення інституцій, що захищають права меншин; посилення боротьби з організованою злочинністю і корупцією; запровадження гарантій незалежності судової влади; забезпечення ефективної системи захисту прав і свобод людини тощо [2].

У Висновку Європейської комісії стосовно статусу України на членство в ЄС від 17 червня 2022 р. з приводу політичного критерію зазначено, що Україна досягла певної стабільності зазначених вище інститутів. Але водночас необхідно починати переговори про вступ. Тому Європейською комісією висунуто рекомендації, виконання яких ЄС визначив як умову того, що статус України як кандидата на вступ до ЄС збережеться:

Згідно з цими рекомендаціями Україна зобов'язувалася:

1) ухвалити та впровадити законодавство стосовно процедури відбору суддів Конституційного Суду України, включаючи процес попереднього відбору на основі ретельного оцінювання доброчесності та компетентності кандидатів, згідно з рекомендаціями Венеціанської комісії;

2) завершити перевірку доброчесності кандидатів у члени Вищої ради юстиції Радою з етики та відбір кандидатів до Вищої кваліфікаційної комісії суддів України;

3) посилити боротьбу з явищем корупції, зокрема на найвищих рівнях, збільшивши активність та ефективність розслідувань у цій сфері, а також забезпечити належну динаміку судових справ та винесених вироків; завершити процес призначення нового керівника Спеціалізованої антикорупційної прокуратури шляхом атестації переможця конкурсу і провести відбір та призначення на посаду нового директора Національного антикорупційного бюро України;

4) забезпечити відповідність законодавства про боротьбу з відмиванням активів стандартам FATF (Групи з фінансових заходів); ухвалити комплексний стратегічний план реформування всього правоохоронного сектору як складника безпекового середовища України;

5) запровадити антиолігархічний закон з метою обмежити надмірний вплив олігархів на сферу політичного, економічного та суспільного життя; водночас обов'язково потрібно буде врахувати майбутній висновок Венеціанської комісії з відповідного законодавства, аби його запровадження відбулося юридично обґрунтованим способом;

6) подолати вплив суб'єктів з корисливими інтересами, з цією метою ухвалити закон про ЗМІ, що узгоджуватиме українське законодавство з Директивою ЄС про аудіовізуальні медіа-послуги та надаватиме повноваження незалежному медіа-регулятору;

7) завершити реформу законодавчої бази стосовно національних меншин, яка наразі готується, враховуючи рекомендації Венеціанської комісії, та ухвалити негайні та ефективні механізми імплементації [4].

Потрібно зауважити, що деякі пункти цих рекомендацій на сьогодні вже успішно виконано:

1) ухвалено Закон «Про медіа», що спрямовано на вирішення питання незалежності ЗМІ;

2) прийнято Закон України «Про національні меншини (спільноти) в Україні» (набирає чинності 01.07.2023), що спрямовано на вдосконалення законодавчого регулювання реалізації прав та свобод осіб, які належать до національних меншин (спільнот), та правових засад державної політики у сфері захисту та забезпечення прав національних меншин (спільнот) України;

3) набув чинності Закон України «Про засади Державної антикорупційної політики на 2021-2025 рр.»;

4) 4 березня 2023 р. Уряд затвердив Державну антикорупційну програму на 2023-2025 рр.;

5) Верховна Рада України (ВРУ) ухвалила Закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення порядку відбору кандидатур на посаду судді Конституційного Суду України на конкурсних засадах»;

6) у сфері боротьби з відмиванням коштів також ухвалено низку Законів: «Про внесення змін до деяких законів України щодо спрощення порядку інформації, необхідної для проведення фінансового моніторингу»; «Про ратифікацію Додаткового протоколу до Конвенції Ради Європи про запобігання тероризму»; «Про внесення змін до Закону України «Про запобігання та протидію легалізації (відмивання) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму та фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення»»;

7) завершено процедуру добору кандидатів на посади членів Вищої кваліфікаційної комісії суддів України, ухвалено комплексний стратегічний план реформування правоохоронного сектору та внесено зміни від 31.03.2023 р. до Закону України «Про запобігання загрозам національній безпеці, пов'язаним із надмірним впливом олігархів» («антиолігархічного» закону) тощо [5].

Отже, стосовно політичного критерію, Україна досягла стабільності інститутів, які гарантують демократію, верховенство права, права людини та повагу до прав меншин та їхній захист. ВРУ ухвалила всі законопроекти, рекомендовані Європейською Комісією для виконання політичного критерію членства в ЄС [6].

Наступним варто охарактеризувати *економічний критерій* та успіхи з його виконання Україною.

Економічний критерій полягає в наявності дієвої ринкової економіки та здатності витримувати конкурентний тиск і дію ринкових сил у межах ЄС. Для цього в Україні має бути досягнуто макроекономічної стабільності. Необхідно забезпечити законодавство про конкурентоспроможність через торгівельну політику, державну допомогу, політику конкуренції, підтримку малих та середніх підприємств, захист іноземних інвестицій тощо [3].

Для аналізу відповідності України цьому критерію варто проаналізувати оцінку досягнення цілей Угоди про Асоціацію між Україною та ЄС 2021 р., в якій вказано, що в Україні пройдено гармонізацію горизонтального законодавства з правом ЄС та ухвалено всі закони, які регулюють питання системи стандартизації, метрології, акредитації, а також оцінювання відповідності та ринкового нагляду ще до визначеного терміну виконання зобов'язань.

Відповідно до цього можна констатувати:

1) в Україні розпочато запровадження європейської моделі системи безпечності та якості харчових продуктів, заснованої на принципі «від лану до столу» та вимогах простежуваності (відповідно до вимог Регламенту (ЄС) № 178/2002). Впроваджуються процедури за системою HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point – система аналізу ризиків, небезпечних чинників і контролю критичних точок), яка гарантує виробництво безпечної продукції шляхом ідентифікації та контролю небезпечних чинників для сприяння лібералізації торгівлі з країнами ЄС;

2) забезпечено прозорість санітарних та фіто санітарних заходів, що застосовуються у торгівлі шляхом нотифікування відповідної інформації до СОТ та завдяки прямій комунікації з іноземними компетентними органами. Полегшено доступ торгових партнерів на ринок України за рахунок уніфікації форм ветеринарних сертифікатів для ввезення в Україну харчових продуктів, кормів та побічних продуктів тваринного походження, що можуть використовуватись усіма державами-членами ЄС;

3) у 2022 р. за Україною визнано еквівалентність системи офіційного контролю та сертифікації насіння зернових культур в Україні, що є необхідною умовою отримання дозволу ЄС на експорт насіння зернових культур українського походження. Також очікується запровадження процедури визнання зонування / регіоналізації стосовно хвороб тварин через внесення змін до Додатку VII до Угоди про асоціацію;

4) ухвалено законодавство, яке стосується митної справи, що здійснюється з додержанням форм декларування, системи митної статистики та інших загально-визнаних у світі норм і стандартів. Здійснюються заходи з національної адаптації Нової комп'ютеризованої транзитної системи (NCTS);

5) для запровадження в Україні програми авторизованого економічного оператора (АЕО) ухвалено відповідний закон, яким передбачено суттєве спрощення митних формальностей для українських та європейських підприємств при здійсненні торгівлі між Україною та ЄС;

6) здійснено роботу з приведення національного законодавства відповідно до законодавства ЄС у сфері захисту прав інтелектуальної власності під час переміщення товарів через митний кордон України, що дасть змогу нашій державі посилити боротьбу з контрафактними та піратськими товарами, прискорити переміщення через митний кордон України оригінальних товарів та їх безперешкодне митне оформлення.

7) здійснено низку реформ у сфері інтелектуальної власності на законодавчому рівні. Зокрема, встановлено систему колективного управління майновими правами у сфері авторського права і суміжних прав та закріплено право правовласників авторських та суміжних прав на справедливий винагорода, яке забезпечується за участі організацій колективного управління, шляхом прийняття Закону України «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав»;

8) у грудні 2020 р. прийнято закон «Про електронні комунікації», який впроваджує Європейський кодекс електронних комунікацій, що дає змогу Україні

здійснювати реформи синхронно з країнами ЄС тощо [7].

Також для аналізу відповідності України економічному критерію варто з'ясувати, чи є ефективно діючою ринкова економіка у нашій державі, адже це є центральним зобов'язанням держави-члена ЄС відповідно до аналізованого критерію. Важливо забезпечити сталі зростання ринкової економіки, усунути всі правові недоліки, що стають перешкодою для стабільного розвитку ринку в Україні.

Варто охарактеризувати певні напрями дій, які гарантують утвердження ринкової економіки в Україні. Передусім це те, що Конституція повинна виступити обмежувачем держави та влади від свавільних дій у соціально-економічній та політичній сферах, а також в ній повинно чітко встановлюватися обмеження державної влади, щоб вона не перешкождала існуванню вільних ринкових відносин та стримувала несанкціоноване втручання держави у їх перебіг. Це може бути досягнуто доповненням ст. 3 Конституції України словом «свобода», що буде додатковою гарантією закріплення найголовнішої конституційної цінності суспільства та ринкових відносин. Також потрібно забезпечувати належні стимули для розвитку ринкових відносин, зокрема через доступ до якісних фінансових та соціальних послуг, якісні та підзвітне суспільству представництво його інтересів в органах державної влади.

Україна виконала багато вимог ЄС, що стосуються економічного критерію, але водночас варто зазначити, що в нашій державі ще не впроваджено режим внутрішнього ринку між Сторонами у секторі фінансових послуг, передбаченого Додатком XVII до Угоди про асоціацію; не відбулося взаємного відкриття ринків державних закупівель між Україною та ЄС; залишаються проблеми у забезпеченні сталого зростання ринкової економіки; не забезпечене сталі зростання ринкової економіки; не повністю усунуто всі правові недоліки, що стають перешкодою для стабільного розвитку ринку в Україні.

Водночас, щоб покращити функціонування ринкової економіки, в Україні варто продовжувати амбітні структурні реформи, метою яких є підвищення спроможності України впоратися з конкурентним тиском в ЄС. Це буде залежати від того, як післявоєнні інвестиції в Україну будуть сплановані та наскільки вони будуть послідовними з метою оновлення її фізичного капіталу, покращення освітніх результатів та стимулювання інновацій [4].

Найбільш об'ємним і досить нелегким до виконання є третій Копенгагенський критерій – *правовий*, або «*критерій членства*», що доповнює та конкретизує економічний та політичний критерії. Він передбачає здатність держави-кандидата взяти на себе обов'язки членства, включаючи дотримання цілей політичного, економічного та валютного союзу [2]. Під час ведення переговорів про вступ країн-кандидатів застосуванню підлягають критерії, що відповідають 35 розділам *acquis communautaire* (спільного доробку Союзу). Держави повинні досягти відповідності законодавства та стану розвитку поставленим вимогам у кожній зі сфер, які конкретизуються у відповідних розділах. Це є ключовим складником підготовки держав-кандидатів до вступу в ЄС [8].

Виконання інституційних критеріїв вимагає не лише

включення *acquis communautaire* до національного законодавства, а й обов'язкове забезпечення дієвого впровадження цього доробку за допомогою належних адміністративних та судових інституцій і структур, про що зазначалося у рішенні Мадридського саміту ЄС, що відбувся у грудні 1995 р. У цьому документі наголошувалося про обов'язкове створення кандидатами умов для інтеграції шляхом пристосування державних адміністративних структур до європейських, що є вагомим умовою для взаємних зобов'язань, які випливають з членства в ЄС [9].

Очевидно, що копенгагенські критерії стосуються найперше внутрішньої демократії та економіки, тобто євроінтеграційний курс ставить перед державою передусім завдання внутрішнього характеру. Так, *acquis* для вступу є невід'ємною частиною Копенгагенських критеріїв [10]. Для виконання Україною критеріїв членства необхідним є впровадження результативних реформ та спрямованих дій на кожен з пунктів *acquis* [11].

Україна, попри всі виклики нової епохи, є спроможною виконувати зобов'язання стосовно членства. Ще з 2016 р. наша держава працює над впровадженням Угоди про асоціацію між Україною та ЄС включно з Поглибленою та всеохоплюючою зоною вільної торгівлі. Ці угоди вже охоплюють об'ємний обсяг *acquis* ЄС. Україна поволі наблизилася до суттєвих складових елементів *acquis* у багатьох розділах та показала непоганий досвід упровадження прогресивних та результативних змін, використовуючи європейський досвід, хоча в деяких секторах країна все ще є менш розвинутою, ніж в інших [4].

Проаналізувавши експертні дослідження проблем та перспектив України у відносинах з ЄС на шляху виконання нашою державою критеріїв членства в рамках *acquis*, що безпосередньо стосуються питань секторальної інтеграції, можемо зазначити такі завдання, що постають перед Україною у цьому напрямі.

У сфері енергетики Україні слід зайнятися вирішенням таких питань: відновлення на основі нових технологій української енергетики і поглиблення її інтеграції до європейської енергосистеми; створення національної системи торгівлі квотами на викиди парникових газів; підвищення енергоефективності; розбудова сектору ВДЕ (відновлюваних джерел енергії); зменшення залежності від імпортного газу; створення водневої промисловості; протидія зміні клімату, скорочення викидів парникових газів; реалізація Європейської зеленої угоди (European Green Deal), яка ще до повномасштабної російської агресії була одним із стратегічних пріоритетів ЄС та України.

У транспортно-логістичній сфері інтеграція України має охопити, зокрема, такі напрями: співробітництво в авіаційній галузі; інтеграція транспортно-логістичної інфраструктури України в європейську; зміцнення партнерства у сфері автомобільного транспорту та відновлення і розвиток залізничного транспорту, пристосування залізничного сполучення до європейської транспортно-залізничної системи тощо.

Окремо слід зазначити про розвиток України у сфері цифровізації. Запроваджені Урядом у цій сфері революційні реформи сприяють підвищенню ефективності і прозорості діяльності Уряду та органів державної влади, а також посиленню діалогу з громадянами.

Прогрес цифрових технологій в Україні спрощує для бізнесу вихід на зовнішні ринки, сприяє оптимізації управлінських процесів тощо. ЄС здійснює різноманітне сприяння процесам цифровізації в Україні, зокрема в рамках низки проєктів, спрямованих на інституційну підтримку з метою забезпечення інтеграції до Єдиного цифрового ринку ЄС, наближення державної політики України у сфері цифровізації до вимог Угоди про асоціацію. Велика війна, розв'язана фашистською росією, та агресивні дії російських спецслужб проти країн Заходу у кіберпросторі поставили перед ЄС та Україною небачені виклики зокрема у невідкладній необхідності спільного ретельного протистояння російській кіберагресії. З цією метою офіційний Брюссель допомагає Україні у посиленні кіберзахисту та безпеки цифрового сектору та налагоджує з Україною військово-технічне співробітництво, а також партнерство у сфері цифровізації, в рамках програми EU4DigitalUA здійснює обмін досвідом фахівців ЄС і українських експертів з впровадження найкращих практик захисту даних і побудови адаптивної системи кіберстійкості.

Також, окрім вищезгаданих, актуальним завданням для нас є поглиблення партнерства України і ЄС у галузі екології, спрямованого забезпечити захист довкілля в Україні та Європі, мінімізувати та регенерувати втрати, завдані екосистемі України війною.

Безперечно, цим не вичерпується об'ємний перелік секторального співробітництва нашої держави з ЄС. На порядку денному залишається зміцнення співпраці з ЄС у сфері юстиції і прав людини, фінансів, сільського господарства, освіти та науки тощо. Прогрес у цих напрямках сприятиме просуванню України до об'єднаної Європи та наблизатиме наступну довгоочікувану фазу євроінтеграції – переговори про вступ до ЄС [12].

Виконання усіх вимог, що передбачено описаними вище критеріями, дає Україні значні шанси офіційно стати повноправним членом ЄС, однак не є безумовною гарантією вступу.

Є низка офіційно незакріплених передумов членства в ЄС, які також є досить впливовими. Це, зокрема, кількість населення у державі-кандидаті, географічна близькість кандидата до центру тяжіння ЄС, стійкість орієнтації держави на західноєвропейський геополітичний простір та на цінності цього простору, відсутність збройних конфліктів на території держави, зокрема незрівнянно більші шанси на вступ до ЄС мають кандидати, що є членами оборонного альянсу НАТО, тощо [10]. Деякі з таких передумов не залежать від волі держави-кандидата, а є лише об'єктивно наявними обставинами.

Ст. 49 Договору про ЄС наділяє будь-яку державу, що відповідає встановленим критеріям, правом почати процес вступу в ЄС, але не зобов'язує держави ЄС погодити вступ держави-кандидата та прийняти її до складу ЄС навіть після виконання нею усіх можливих критеріїв для членства. Тобто фактично у прийнятті рішення про розширення ЄС за рахунок нової країни-кандидата держави-члени ЄС є незалежними і керуються передусім власними державними та союзними інтересами [1]. У зв'язку з цим виділяють четвертий «незалежний» Копенгагенський критерій, суть якого полягає в тому, що ЄС не може прийняти у члени нову країну на шкоду динаміці європейської інтеграції

та безпеці Союзу, а також у разі незгоди будь-якої держави-члена ЄС, навіть якщо кандидат на вступ виконав усі поставлені йому вимоги [3].

Це є ще однією проблемою на шляху євроінтеграції України, тому що деякі члени ЄС вбачають в Україні обтяження для ЄС та перешкоду для прогресивного економічного зростання країн ЄС. Враховуючи усі виклики, що постають перед Україною, вбачаємо велику складність у цьому питанні та труднощі у прогнозуванні майбутніх кроків України та ЄС в тому, що стосується євроінтеграції нашої держави, і наслідків, до яких вони призведуть. Думки європейського суспільства та експертів стосовно цієї теми різняться. Одні розглядають нашу державу як сприятливе поле для інвестування та розвитку, що в майбутньому принесе лише користь для країн ЄС і для України, інші – із застереженням розглядають таку перспективу [13].

З огляду на великий потенціал нашої країни, багатство її природних ресурсів та працьовитість українського народу, ми переконані, що Україна здатна задати новий великий імпульс економічному розвитку ЄС, якщо після доведення до кінця усіх необхідних реформ стане повноправним членом ЄС. Однак побоювання викликає фактор війни та нестабільності в регіоні, що потенційно залишатиметься у Східній Європі ще довгий час після перемоги. Цей фактор може розглядатися деякими членами ЄС як такий, що ставить безпрецедентний виклик безпеці ЄС, і породити суперечки між державами-членами з приводу доцільності прийняття України до ЄС та ідею залишення відносин ЄС з Україною лише на засадах добросусідства. Це є важким викликом для України сьогодні, тому необхідним є продемонструвати надзвичайний прогрес

у реформуванні, розвитку та оборони країни для того, щоб переконати ЄС у тому, що членство України в ЄС лише посилить спільну безпеку й оборонні можливості, щоб такі чинники не стали перешкодою для євроінтеграційного шляху України.

ВИСНОВКИ

Зовнішня політика України зосереджена на європейській інтеграції як ніколи раніше. Процес вступу до ЄС передбачає багато умов, зокрема, щоб стати повноправним членом ЄС, Україна повинна відповідати критеріям членства, насамперед Копенгагенським, які передбачають політичний, економічний, правовий та незалежний критерії. Успішність процесу євроінтеграції залежить від вирішення проблем та усунення недоліків у законодавстві та функціонуванні держави відповідно до вимог, конкретизованих зазначеними критеріями. Лише після успішних всебічних реформ та закладення передумов для досягнення належного економічного розвитку Україна може претендувати на повноправне членство в ЄС.

Перед Україною стоять цілі відповідати вимогам сучасної економічної та політичної систем, а також протидіяти новим викликам та загрозам у сфері міжнародної безпеки, що постають перед Україною та ЄС сьогодні. Так, з'ясовано, що Україна робить усе нові успішні зрушення у запровадженні реформ політичного, економічного та правового критеріїв та вже має певні досягнення на цьому шляху, проте на порядку денному ще залишається низка складних невирішених завдань стосовно повної реалізації Копенгагенських критеріїв членства.

Список використаних джерел

1. Консолідовані версії Договору про Європейський Союз та Договору про функціонування Європейського Союзу з протоколами та деклараціями. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06
2. The Conclusions of the Copenhagen European Council 1993. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/DOC_93_3
3. Критерії членства ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України: Аналітичне дослідження / В.П. Сіденко та ін. Київ, 2010. 84 с.
4. EU Commission's Recommendations for Ukraine's EU candidate status. European External Action Service. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu-commissions-recommendations-ukraines-eu-candidate-status_en
5. Оприлюднено щорічний Звіт про виконання Угоди про асоціацію Україна-ЄС. *Урядовий портал*. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/opryliudneno-shchorichnyi-zvit-pro-vykonannia-uhody-pro-asotsiatsiiu-ukraina-ies>
6. Верховна Рада України виконала свою частину роботи та прийняла усі необхідні законопроекти для виконання рекомендацій Єврокомісії. *Офіційний вебпортал парламенту України*. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Tor-povupna/231357.html>
7. Опубліковано звіт щодо внутрішньої оцінки досягнення цілей Угоди про асоціацію між Україною та ЄС. *Євроінтеграційний портал*. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/node/4281>
8. Chapters of the acquis. European Neighbourhood Policy and Enlargement Negotiations. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership/chapters-acquis_en
9. Madrid European Council 15 and 16 December 1995 Presidency Conclusions. URL: https://ec.europa.eu/summits/mad1_en.htm
10. Біловол В.С., Біленко А.О. Правові основи членства держав у Європейському Союзі та перспективи для України. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. № 1. С. 282-284.
11. Чепульченко Т.О., Афанасьєва В.О. Проблеми європейської інтеграції України. *Право і суспільство. Сер. Розбудова держави і права*. 2019. № 2. Ч. 2. С. 42-47.
12. Україна на шляху до ЄС: реалії і перспективи / Ю. В. Якименко та ін. *Національна безпека і оборона*. 2022. №1-2 (187-188). 132 с.
13. What would actually happen if Ukraine joined the EU? Euronews. URL: <https://www.euronews.com/2023/03/21/what-would-actually-happen-if-ukraine-joined-the-eu>

References

1. Consolidated versions of the Treaty on the European Union and the Treaty on the Functioning of the European Union with protocols and declarations. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/994_b06 (in Ukrainian).

2. The Conclusions of the Copenhagen European Council 1993. URL: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/DOC_93_3
3. Criteria for WTO, EU and NATO membership. Integration prospects of Ukraine: Analytical study / V.R. Sidenko et al. Kyiv, 2010. 84 p. (in Ukrainian).
4. EU Commission's Recommendations for Ukraine's EU candidate status. European External Action Service. URL: https://www.eeas.europa.eu/delegations/ukraine/eu-commissions-recommendations-ukraines-eu-candidate-status_en
5. The annual Report on the implementation of the Ukraine-EU Association Agreement was published. Government portal. URL: <https://www.kmu.gov.ua/news/opryliudneno-shchorichnyi-zvit-pro-vykonannia-uhody-pro-asotsiatsiiu-ukraina-ies> (in Ukrainian).
6. The Verkhovna Rada of Ukraine fulfilled its part of the work and adopted all the necessary bills to implement the recommendations of the European Commission. Official website of the Parliament of Ukraine. URL: <https://www.rada.gov.ua/news/Top-novyna/231357.html> (access date: 05.01.2023). (in Ukrainian).
7. A report on the internal assessment of the achievement of the goals of the Association Agreement between Ukraine and the EU was published. European integration portal. URL: <https://eu-ua.kmu.gov.ua/node/4281> (date of application: 01.05.2023). (in Ukrainian).
8. Chapters of the acquis. European Neighborhood Policy and Enlargement Negotiations. URL: https://neighbourhood-enlargement.ec.europa.eu/enlargement-policy/conditions-membership/chapters-acquis_en
9. Madrid European Council 15 and 16 December 1995 Presidency Conclusions. URL: europa.eu/summits/mad1_en.htm
10. Bilovol V.S., Bilenko A.O. Legal basis of membership of states in the European Union and prospects for Ukraine. *Legal scientific electronic journal*. 2020. No. 1. pp. 282-284. (in Ukrainian).
11. Chepulchenko T.O., Afanasieva V.O. Problems of European integration of Ukraine. *Law and society. Ser. Development of the state and law*. 2019. No. 2. Part 2. pp. 42-47. (in Ukrainian).
12. Ukraine on the way to the EU: realities and prospects / Yu.V. Yakymenko et al. *National security and defense*. 2022. No. 1-2 (187-188). 132 p. (in Ukrainian).
13. What would actually happen if Ukraine joined the EU? Euronews. URL: <https://www.euronews.com/2023/03/21/what-would-actually-happen-if-ukraine-joined-the-eu>

Svitlana BREDUN

student, Yaroslav Mudryi National Law University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0003-4328-3231>
e-mail: svetabredun30@gmail.com

Anastasiia PYTOMETs

student, Yaroslav Mudryi National Law University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0002-4917-3693>
e-mail: a.i.pytomets@nlu.edu.ua

Oleksii BOLOTOV

student, Yaroslav Mudryi National Law University
ORCID: <https://orcid.org/0009-0007-2084-9545>
e-mail: o.o.bolotov@nlu.edu.ua

SURMOUNTING OF THE IMPEDIMENTS ON THE WAY TO UKRAINE'S ACCESSION TO THE EUROPEAN UNION

The paper highlights the topic of European integration. Ukraine has decided on the vector of foreign policy, setting the goal of integration into the European political, economic and legal space with the aim of gaining membership in the European Union. Namely, accession to the EU is a strong incentive for development and improvement of many aspects of the functioning of our state. In 2022, during an extremely challenging period for Ukraine, a qualitatively new stage of European integration began – Ukraine received the EU candidate status, which made the prospects of joining the European community feasible, became a catalyst for further reforms, and an incentive for the authorities and citizens of the country. The EU candidate status has opened up a number of vectors for our country to carry out reforms in various areas. These are primarily structural changes, shift away from the consumer economy model, improvement of production efficiency, expansion of access to new technologies, new investments, etc. This is the country's achievement of a new level of development comparable to EU member states.

Six fundamental values of the European Union – supremacy of law, respect for human dignity, democracy, freedom, equality and respect for human rights – these are the most vital worldview principles, which are close and understandable to our society – to every Ukrainian. They exactly unite us with Europeans more than any laws or agreements. The EU enlargement process opens new strategic prospects for Ukraine and additional opportunities to deepen the European integration policy of our state. However, at the same time, at the current stage of Ukraine's relations with the European Union, there are many problems that must be eliminated, in order to become a member of the EU.

In this paper, we considered Ukraine's path to European integration, highlighting the opinions of political and public figures regarding the importance of our state for European space. It was noted which criteria for EU membership exist, it was also analyzed which of them Ukraine has already fulfilled. Attention was focused on the reforms that should be carried out in order to obtain EU membership. It was clarified what are the obstacles to the European integration of Ukraine and it was indicated the ways to overcome them.

Keywords: European integration, candidate status, European Union, Ukraine, membership criteria, obstacles to integration, reforms